

**KAUNO MOKYKLOS-DARŽELIO „ŠVIESA“
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS
MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kauno mokyklos-darželio „Šviesa“ Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja mokinių elgesį prieš pamokas, pamokų ir pertraukų metu, mokinių pažeidžiančių elgesio mokykloje taisykles, atsakomybę, nustato mokinių, jų tėvų (globėjų), klasės mokytojo, pagalbos mokiniui specialistų, mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų bei administracijos bendradarbiavimo galimybes drausminant mokinius.
2. Šis Tvarkos aprašas parengtas remiantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.
3. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tikslai:
 - 3.1. padėti mokyklos bendruomenei veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus ir/ar iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir/ar kitų asmenų fizinį ir/ar psichologinį saugumą;
 - 3.2. nustatyti galimas poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo mokykloje sąlygas;
 - 3.3. skatinti mokyklos bendruomenės narių (mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, mokyklos darbuotojų, tėvų (globėjų) bendradarbiavimą, sprendžiant mokinių drausmės ir elgesio problemas.
4. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikoje įstatymu ar kitu teisės aktu saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti daiktai (reikmenys), nesusiję su ugdymosi procesu.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti arba užkirsti kelią mokinio elgesiui, keliančiam realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

Viešoji tvarka – asmens elgesio viešumoje taisyklės, kurių laikymasis svarbus bendruomenės sugyvenimui, santikai, pagrįstos etikos, moralės, pagarbos vieni kitiems principais.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir mokymosi pagalbos teikimo galimybes (žodinės pastabos, pokalbis su mokiniu, tėvų informavimas (žodžiu arba raštu) ir šios priemonės nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.
6. Taikant apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę būseną ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.
7. Mokyklos darbuotojas, siekdamas užtikrinti bendruomenės narių saugumą, gali taikyti priemones ar imtis šių veiksmų:
 - 7.1. iškviesti mokyklos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, pagalbos mokiniui specialistą;
 - 7.2. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
 - 7.3. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.
8. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, Kauno miesto savivaldybės Vaikų teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

Pritaikęs poveikio priemonę mokyklos darbuotojas pildo drausmės pažeidimo aktą (1 priedas), kuriame nurodo, kokia priemonė buvo taikoma.

III SKYRIUS

MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

9. Mokyklos darbuotojas gali išsikviesti (paskambinęs telefonu) mokyklos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, pagalbos mokiniui specialistą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.
10. Mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, klasės mokytojas, socialinis pedagogas ar psichologas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

IV SKYRIUS

UGDYMOSI VIETOS PAKAITIMAS

11. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas tuomet, kai išnaudojamos įvairios poveikio priemonės: pastaba, įspėjimas (mokytojas įspėja iki 3 kartų), o mokinio elgesys ir toliau aktyviai trikdo (griauna) mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

Mokinys gali būti išvedamas iš klasės iškviesto mokyklos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, pagalbos mokiniui specialisto ar kito mokyklos darbuotojo (iškviestas asmuo pildo Mokinio ugdymosi vietos pakeitimo pranešimą (2 priedas).
12. **Mokyklos darbuotojų veiksmai, keičiant mokiniui ugdymosi vietą:**
 - 12.1. mokytojui:
 - 12.1.1. pranešti mokiniui savo sprendimą;
 - 12.1.2. telefono skambučiu iškviesti tą dieną atsakingą mokyklos darbuotoją;
 - 12.1.3. paskirti mokiniui užduotis pamokai;
 - 12.1.4. pasibaigus pamokai įvertinti mokinio atliktas užduotis;

12.1.5. mokinį išvedus iš pamokos, mokytojas privalo pažymėti elektroniniame dienyne apie jo pašalinimą iš pamokos (pastabą ties mokinio pavarde).

12.2. iškviestam mokyklos darbuotojui:

12.2.1. sulaukus mokytojo skambučio, palydėti mokinį iš klasės į kitą ugdymosi patalpą;

12.2.2. pasirašyti Registre (3 priedas).

12.2.3. likti su mokiniu iki pamokos pabaigos arba kol bus pakeistas kito mokyklos darbuotojo;

12.2.4. prižiūrėti mokinį, atliekantį mokytojo paskirtas užduotis.

13. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas iškviesto mokyklos darbuotojo ar jo įgalioto asmens, arba tuo metu mokiniui gali būti teikiama kita pedagoginė ir švietimo pagalba (situacijos tyrimas pas socialinį pedagogą, pokalbis psichologo kabinete ir pan.).
14. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgus į mokinio psichologinę ir emocinę būseną arba pagalbos mokiniui specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau, kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.
15. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas mokyklos darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia jo elgesys arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai).

V SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

16. Jei mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja mokyklos vadovą arba jo įgaliotą asmenį.
17. Mokyklos darbuotojas(-ai) ir/ar mokyklos vadovas arba jo įgaliotas asmuo (direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, psichologas, klasės mokytojas) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Daiktų parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas ar psichologas, klasės mokytojas. Po daiktų patikrinimo pildomas Mokinio daiktų patikrinimo aktas (4 priedas).
18. Paaškęjęs, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai, (globėjai) ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.
19. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami ir kviečiami atvykti į mokyklą mokinio tėvai (globėjai). Jiems nesutikus atvykti ir/ar neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.
20. Kol atvyks mokinio daiktų patikrinimui iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas mokyklos vadovo paskirto mokyklos darbuotojo.

VI SKYRIUS MOBILIŲJŲ TELEFONŲ IR KITOS SU UGDYMU (-SI) NESUSIJUSIOS ĮRANGOS NAUDOJIMAS

21. Mokiniui pamokos metu be mokytojo nurodymo naudojantis mobiliuoju telefonu ar kita su ugdymosi procesu nesusijusia įranga, daiktu, mokytojai:
- 21.1. mokiniui pareiškia žodines pastabas (iki 3 pastabų);
- 21.2. mokiniui nereaguojant į žodines pastabas, mokytojas informuoja mokinį apie mokytojo teisę paimiti įrangą iš mokinio ir paima mobiliųjį telefoną ar kitą su ugdymu(si) nesusijusią įrangą, kurią perduoda mokyklos socialiniam pedagogui arba klasės mokytojui, bei apie tai informuoja mokinio tėvus (globėjus);
- 21.3. mokiniui atsisakius atiduoti mobiliųjį telefoną ar kitą su ugdymu(si) nesusijusią įrangą, informuoja klasės mokytoją ir rašo tarnybinį pranešimą;

- 21.4. pakartotinai pažeidus 21.3. papunktį, mokyklos administracija informuoja tėvus (globėjus) apie jų vaiko mokyklos vidaus tvarkos taisyklių pažeidimą. Su tėvais (globėjais) aptaria mobilių ryšio priemonių ar kitos įrangos naudojimąsi mokykloje.

VII SKYRIUS

PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

22. Mokyklos darbuotojas(-ai) pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:
- 22.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;
 - 22.2. užkirsti kelią ir/ar nutraukti smurtinį mokinio elgesį nukreiptą prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;
 - 22.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;
 - 22.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinsys(-iai) nereaguoja į žodinius mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;
 - 22.5. nutraukti mokinio(-ių) veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir(ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;
 - 22.6. atskirti mokinį, kai jis nepaiso pakartotinų reikalavimų ir raginimų laikytis mokinio elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės ar pan.) ir prižiūrint įgalioto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinsys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai).
23. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinsys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nepanaudojant fizinės intervencijos) kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, ji apglėbiant ir laikant tol, kol mokinsys nurims, ir pan.
24. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:
- 24.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;
 - 24.2. mokinį vedant už rankos;
 - 24.3. guodžiant mokinį;
 - 24.4. pasveikinant mokinį;
 - 24.5. padedant neįgaliam mokiniui;
 - 24.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
 - 24.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
 - 24.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemonės;
 - 24.9. teikiant pirmąją pagalbą.
25. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
- 25.1. taikomi kaip bausmė;
 - 25.2. taikomi norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 25.3. taikomi siekiant sukelti vaikui skausmą.
26. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės mokinio gyvybei ir sveikatai.
27. Mokyklos darbuotojas(-ai), taikydamas(-mi) pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu. Pritaikius pagrįstus fizinius veiksmus mokyklos darbuotojas pildo protokolą dėl pagrįstų fizinių veiksmų taikymo (5 priedas).

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Mokykla, taikydama Tvarkos apraše numatytas poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, turi vadovautis prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.
 29. Su šiuo Tvarkos aprašu supažindinami mokiniai ir jų tėvai (globėjai) arba bent vienas iš jų elektroniniame dienyne.
 30. Darbuotojai su šiuo Tvarkos aprašu yra supažindinami ir informuojami DVS kontora priemonėmis.
 31. Tvarkos aprašas yra skelbiamas mokyklos svetainėje.
-